

Motion till riksdagen 2019/20:3509

av **Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2019/20:84 Förbättringar för barn inom den psykiatriska tvångsvården

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fastspänning med bälte av patienter under 18 år på sikt ska tas bort och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska uppföljningssamtal efter avslutad tvångsätgard och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i lagstiftningen tydliggöra att legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska närvara vid bältesläggning samt ansvara för fortlöpande uppsikt under avskiljning och tillkännager detta för regeringen.

En psykiatrisk tvångsvård med stärkta rättigheter för barn

Vi kristdemokrater har kämpat för att barnkonventionen ska bli svensk lag för att säkerställa att barnens bästa ska komma i första rummet. Det är inte minst viktigt under svåra livssituationer som exempelvis psykiatrisk tvångsvård. Det är därför glädjande att barnkonventionen är svensk lag fr.o.m. den 1 januari 2020. Att regeringen nu genomför lagstiftningsåtgärder för att främja och stärka barns rättigheter inom den psykiatriska tvångsvården ser vi kristdemokrater som betydelsefullt inför det fortsatta arbetet med att stärka och tydliggöra barnperspektivet vid alla regleringar som rör barn.

I den aktuella propositionen 2019/20:84 om förbättringar för barn inom den psykiatriska tvångsvården lämnar regeringen förslag till vissa ändringar i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, förkortad LPT, och i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk

vård, förkortad LRV. Förslagen innehåller bl.a. en särreglering av tvångsåtgärderna fastspänning med bälte, avskiljande från andra patienter och inskränkning i rätten att använda elektroniska kommunikationstjänster för patienter som är under 18 år. Vi ser positivt på att det föreslås en inskränkning av möjligheterna för att använda dessa tvångsåtgärder, att tiden förkortas för hur länge tvångsåtgärden får pågå samt att förutsättningarna tydliggörs för förlängning av en beslutad tvångsåtgärd.

Det är vidare positivt att regeringen föreslår en ny bestämmelse om särskild under rättelse till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om en patient som är under 18 år har blivit föremål för upprepade tvångsåtgärder under vårdperioden. Vi anser även att det är glädjande, och i rätt riktning, att regeringen föreslår en ny bestämmelse om att patienter som är under 18 år ska ha rätt till dagliga aktiviteter på vårdinrättningen och att vistas utomhus under minst en timme varje dag, om inte medicinska skäl talar emot det.

Förslag för att ytterligare stärka rättigheter för barn i tvångsvården

Förslagen i den aktuella propositionen går i rätt riktning, men vi tror att mer behövs för att stärka rättigheterna för barn som omhändertas inom tvångsvården. Detta i enlighet med vad flera remissinstanser ger uttryck för i sina yttranden. Enligt exempelvis Barnombudsmannen (BO) och Rädda Barnen bör fastspänning med bälte helt förbjudas då insatsen inte bedöms förenlig med barnkonventionen. Kristdemokraterna anser därför att fastspänning med bälte på sikt bör förbjudas för barn under 18 år.

Vi kristdemokrater anser också att det ska vara obligatoriskt att erbjuda uppföljningssamtal efter att en tvångsåtgärd har avslutats. Patienterna kan ha behov av att exempelvis samtala om sin upplevelse under tvångsåtgärden, varför en åtgärd skedde och hur man kan undvika att det händer igen. Det är viktigt att fånga upp patientens tankar och upplevelse gällande tvångsåtgärden och då kan ett obligatoriskt erbjudande av ett uppföljningssamtal spela en viktig roll.

Vi kristdemokrater anser också att det är avgörande att den personal som ska ansvara för uppsikten av barn under pågående tvångsåtgärder har rätt kompetens för att möta patientens behov. Om kompetensen brister äventyras patientsäkerheten. Vi anser därför att regeringens förslag i propositionen om att i lagtexten ersätta benämningen ”vårdpersonal” med ”hälso- och sjukvårdspersonal” i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård vid fastspänning och avskiljning inte är tillräckligt. Vi menar att det i lagtexten tydligt ska framgå att det är legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som ska vara närvarande vid bältesläggning samt ansvara för fortlöpande uppsikt under avskiljning. Således vill vi att den nuvarande benämningen ”vårdpersonal” ersätts med ”legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal” i den aktuella lagtexten. Detta för att i största möjliga mån garantera patientsäkerheten under dessa tvångsåtgärder som är känsliga och kan upplevas som traumatiska och mycket kränkande. För övrigt godkänner vi regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård i samtliga paragrafer.

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Pia Steensland (KD)

Gudrun Brunegård (KD)

Cecilia Engström (KD)

Roland Utbult (KD)